

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie reptielen

Netpython

Malayopython reticulatus

De netpython behoort tot de langste slangen ter wereld. Een 'normale' netpython wordt tot maximaal 9 meter lang, maar ook de kleinste soort (de 'superdwarf') kan een lengte van meer dan 3 meter bereiken. Met zijn netvormige tekening ziet de netpython er aantrekkelijk uit en er bestaan mooie kleurvarianten. Deze grote, zeer sterke en temperamentvolle wurgslang is alleen geschikt voor mensen die veel ervaring hebben met grote wurgslangen! Ook moet er voldoende ruimte zijn voor een meterslang terrarium waar de slang zich in kan uitstrekken.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de netpython het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De netpython (*Malayopython reticulatus*) behoort tot de grootste slangen ter wereld. Door hun grootte en kracht en de daarmee gepaard gaande risico's zijn deze wurgslangen alleen geschikt voor mensen met een ruime kennis en ervaring.

Netpythons worden op grootte in drie verschillende categorieën ingedeeld: 'superdwarfs' (oftewel superdwerfen) worden gemiddeld tot 2,5 meter lang, maar kunnen ook een lengte van meer dan 3 meter halen. 'Dwarfs' (dwerfen) worden gemiddeld tot 4 meter lang. 'Normale' netpythons kunnen tot maximaal 9 meter lang worden. De 'dwarf' en 'superdwarf' netpythons zijn dus beduidend kleiner dan de 'normale' netpythons' en daardoor een betere keus om als terrariumdier te houden, maar alsnog zijn dit geen slangen voor beginners en/of voor mensen met weinig ruimte in huis.

Een netpython kan in gevangenschap een leeftijd van ongeveer 25 jaar bereiken. Hoe groter de slang, des te ouder het dier meestal is.

Verskillende varianten

De soort 'netpython' wordt onderverdeeld in drie ondersoorten: *Malayopython reticulatus reticulatus*, *Malayopython reticulatus saputrai* en *Malayopython reticulatus jampeanus*. Er zijn verschillen in grootte en kleur, maar kenmerkend zijn de netachtige tekening op de rug, de zwarte streep aan weerszijden van de kop die tot aan het oog loopt en de zwarte streep midden over de kop.

Bij netpythons zijn er naast natuurlijke varianten ook nog eens patroon- en/of kleurmutaties. De bekendste daarvan is de albino, maar zo zijn er ook 'tiger', 'supertiger', 'sunfire', 'calico', 'golden child', 'genetic stripe', 'plutonium' en nog veel meer. Daarnaast zijn er weer combinaties te kweken door verschillende mutaties met elkaar te laten paren.

Van nature

Netpythons leven van nature alleen (solitair). Ze hebben een zeer uitgestrekt leefgebied wat een groot deel van Zuidoost-Azië beslaat. Ze bevinden zich nooit ver van water en brengen de meeste tijd van hun leven door op een beschutte plek van waaruit ze jagen. Het zijn goede klimmers die zelfs in de verticale stammen van bomen kunnen klimmen. Van nature zijn deze slangen nachtactief.

Pythons behoren tot de meest primitieve slangensoorten en hebben bij hun cloaca (de ruimte waarin de darmen, de urineleiders en de geslachtsorganen uitmonden) nog sporen zitten van wat ooit pootjes zijn geweest. Bij mannetjes zijn deze sporen meestal groter en worden ze gebruikt om vrouwtjes te stimuleren tijdens de paartijd.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een terrarium komt heel wat kijken. In het Praktische document over 'Het terrarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken en worden de gebruikte termen nader uitgelegd.

Het helemaal uit kunnen strekken van hun lichaam behoort tot de natuurlijke behoeften van een slang. Wetenschappelijke onderzoeken laten zien dat het houden van slangen in te kleine verblijven schadelijk is voor het dierenwelzijn. Verblijven die te klein zijn om zich in uit te strekken worden in verband gebracht met meer stress, gedragsproblemen en een groter risico op ziekte.

Bedenk dus goed of het voor u praktisch haalbaar is om een netpython in huis te houden. Een 'normale' netpython kan tot maximaal 9 meter lang worden en vraagt om een (meer dan) kamergroot verblijf (en een zeer ervaren slangenhouder); maar ook de kleinste soort (de 'superdwarf') kan meer dan 3 meter lang worden en heeft dus een fors terrarium nodig. Heeft u plaats voor een voldoende groot terrarium? Zo niet, kies dan voor een andere (slangen)soort.

Netpythons houden van water en het terrarium moet dan ook een grote waterbak bevatten waar het dier in zijn geheel in past. Verschoon de waterbak liefst dagelijks (maar minimaal eenmaal per week).

Netpythons zijn actieve dieren die goed kunnen klimmen en klimtakken worden dan ook zeer op prijs gesteld. Deze klimtakken en boomstronken worden ook gebruikt om tijdens het vervellen tegenaan te schuren. Veranker de takken goed, want netpythons zijn grote en zeer sterke dieren.

Probeer het terrarium uit veiligheidsoverwegingen overzichtelijk te houden. U kunt dan tijdens het opruimen van ontlasting en het verschoonen van de waterbak het dier altijd goed in de gaten houden.

Omdat netpythons koudbloedig zijn en van nature voorkomen in tropische gebieden, zijn temperatuur en luchtvochtigheid erg belangrijk. Zorg in het terrarium voor verschillende temperatuurzones met overdag aan de koele kant minimaal 26 graden Celsius (°C) en aan de warme kant tot 34°C. 's Nachts mag de temperatuur dalen tot 24°C.

Netpythons houden niet alleen van een warme, maar ook van een zeer vochtige omgeving. Om tot een juiste luchtvochtigheid te komen van minimaal 70%, is regelmatig sproeien nodig.

In het natuurlijke leefgebied van netpythons is bijna het gehele jaar door een dag-nachtcyclus van twaalf uur dag en twaalf uur nacht. Seizoenen worden daar gekenmerkt door een droog seizoen en een regenseizoen. In gevangenschap wordt vaak een cyclus aangehouden die meer op de Nederlandse omstandigheden lijkt: in de zomer vijftien uur dag en negen uur nacht, in de winter twaalf uur dag en twaalf uur nacht. Laat dit wel geleidelijk in elkaar overgaan.

Voor de bodembedekking zijn er verschillende mogelijkheden. Een veelgebruikte bodembedekking die zeer geschikt is voor reptielen, is sparrenschors. Onbemeste cocopeat, humus en bladeren zijn ook geschikt. Een voldoende dikke laag zorgt ervoor dat ze er in weg kunnen kruipen, iets wat netpythons graag doen. Houtkrullen en kranten zijn minder geschikt, deze houden geen vocht vast en gaan makkelijk schimmelen.

Verzorgen en hanteren

Ruim uitwerpselen en resten van vervelling op en controleer dagelijks het klimaat. De bodem moet regelmatig verschoond worden. Een paar keer per jaar dient het hele terrarium te worden leeggehaald en in zijn geheel goed te worden schoongemaakt, inclusief volledige vervanging van de gebruikte bodembedekking.

Het is voor netpythons erg belangrijk om regelmatig gehanteerd te worden. Alleen door gewenning zal een dier rustig worden. Koop daarom altijd een jong dier dat in gevangenschap is gekweekt. Een jong nakweekdier is vaak door de kweker al aan mensenhanden gewend. Wildvang daarentegen is meestal wat ouder en heeft al het één en ander meegemaakt, waardoor deze dieren vaak veel agressiever en minder goed te benaderen zijn.

Blijf altijd alert: netpythons zijn niet alleen groot en sterk, het zijn dieren met karakter en temperament. Hoewel ze niet giftig zijn, kunnen ze bliksemsnel uithalen en gemeen bijten, met lelijke wonden tot gevolg. Vergeet ook niet dat de netpython een wurgslang is die zijn prooi doodt door zich eromheen te winden. Vanaf een lengte van ongeveer twee meter kan hij een volwassen

mensen ernstig in gevaar brengen. Er zijn zelfs gevallen bekend van mensen die zijn gedood en volledig zijn opgegeten door een netpython.

Moet u een volwassen slang hanteren, doe dit dan nooit alleen, maar ga uit van één persoon per meter slang. Een slang wordt nooit tam, maar kan uw aanwezigheid leren te accepteren. Vertrouw daar echter niet op: netpythons blijven altijd gevaarlijk. Laat kinderen uiteraard nooit een netpython hanteren!

Let tijdens het openen van het terrarium altijd op hoe het dier reageert. Komt de nek in een S-houding, wees dan op uw hoede. Dit is namelijk het eerste signaal dat de slang het er niet mee eens is dat u zijn territorium betreedt.

Het beste is om in ieder geval altijd één handschoen te gebruiken en het dier zonder aarzelen uit zijn vertrouwde omgeving te halen. Bij jonge dieren kunt u eventueel gebruik maken van haken, maar eenmaal groter wordt de kans op het breken van ribben bij het gebruik van een haak groot en kunt u dus beter met handschoenen werken.

Slangen kunnen drager zijn van op mensen overdraagbare ziekten (zoönosen), zoals salmonellose. Het is daarom belangrijk om na het verzorgen, voeren of hanteren van uw slang en/of het schoonmaken van het terrarium altijd uw handen te wassen met warm water en zeep gedurende tenminste 30 seconden.

Voeding

Netpythons zijn wurgslangen die hun prooi doden door een combinatie van verstikking en het stilleggen van de bloedsomloop. De prooi wordt in zijn geheel naar binnen gewerkt en dankzij de elastische pezen tussen de kaken kan de prooi veel groter zijn dan de kop van de slang. Vervolgens begint het verteringsproces waarbij de gehele prooi verteerd wordt. De netpython zal daarna een warme plek opzoeken waar het dier niet gestoord wil worden: laat hem in de eerste dagen tot weken na het eten van een prooi met rust.

In gevangenschap krijgen netpythons als jong dier meestal meteen jonge ratten te eten en naarmate ze groter worden, wordt de prooi ook groter. Uiteindelijk zullen cavia's of konijnen gevoerd moeten worden. Voer de slang dode prooidieren, het voeren van levende prooidieren is op basis van de Wet dieren niet toegestaan.

Voer voor uw veiligheid altijd met een voedertang!

Voortplanting

Over de kweek van netpythons is weinig bekend. Het kweken van netpythons wordt niet aangeraden, omdat er een zeer kleine markt voor deze reuzenslangen is.

Slangen blijven hun hele leven doorgroeien en vervellen daarom meerdere malen.

Omdat er zoveel natuurlijke variatie is bij netpythons is het lastig te zeggen wat de groeisnelheid is en hoe groot het dier uiteindelijk zal worden. Dit is vooral afhankelijk van lokaliteit ('dwarf', 'superdwarf' of 'normaal'). Nog moeilijker wordt het wanneer het om mutaties gaat waarbij allerlei lokaliteiten gebruikt zijn. Over het algemeen geldt dat alle netpythons erg snel groeien.

Ziekten en aandoeningen

Netpythons hebben een bijzonder goede afweer en worden bijna nooit ziek, als ze tenminste op een goede manier gehouden worden. Een probleem dat zich nog wel eens voor wil doen is slecht vervellen. Ook wanneer de luchtvochtigheid precies goed is kan de los gekomen vervelling makkelijk scheuren waarna vooral op de rug vaak stukken blijven zitten.

Besmettelijke ziekten die bij slangen voorkomen, en waar een netpython ook gevoelig voor is, zijn paramyxovirus en 'inclusion body disease' (IBD).

Het paramyxovirus verzwakt het afweersysteem van de netpython, waardoor allerlei ziektes kunnen optreden. Sommige slangen kunnen geïnfecteerd zijn zonder dat er symptomen te zien zijn. Als er wel symptomen van ziekte zijn, kunnen deze heel divers zijn, waardoor een besmetting lastig te herkennen is. Het virus is besmettelijk en overdracht kan onder andere plaatsvinden via de lucht, de ontlasting of via waterbakken.

IBD is een besmettelijke, ongeneeslijke en dodelijke virusziekte. Het virus tast zenuwen, hersenen, ruggenmerg en inwendige organen aan. Als een python besmet is, kan het maanden duren voor verschijnselen optreden. Soms treden er helemaal geen verschijnselen op, maar scheidt de slang het virus wel uit (de zogenaamde drager) en is op die manier een besmettingsbron voor andere pythons en boa's. Er is geen direct slang-slang contact nodig voor overdracht van het virus: het virus kan zich verspreiden via de lucht, maar ook via voorwerpen (bijvoorbeeld schoonmaakborstel en uw eigen kleding/handen). Als eenmaal verschijnselen zijn ontstaan, zal de slang aan de ziekte dood gaan. Er bestaat geen behandeling, de door het virus aangerichte schade is blijvend en de ziekte is ook nog eens heel erg besmettelijk. Euthanasie is daarom de beste keuze.

Omdat zowel het paramyxovirus als IBD besmettelijk zijn, is het bijzonder belangrijk om op een goede hygiëne te letten. Was altijd de handen met een desinfecterende zeep. Ga vooral na bezoek aan reptielenbeurzen of andere collecties eerst douchen en trek schone kleren aan alvorens in contact te komen met uw dieren. Houd nieuwe dieren bij voorkeur een half jaar in quarantaine of, wanneer dat niet mogelijk is, verzorg deze als laatste. Neem voor vragen contact op met een dierenarts met aantoonbare kennis van reptielen.

Benodigde ervaring

Zonder veel kennis van en ervaring met wurgslangen is een netpython absoluut niet geschikt als huisdier.

Aanschaf en kosten

Een netpython kunt u aanschaffen bij een kweker of via een terrariumspeciaalzaak met een goede reputatie. Kies bij netpythons voor een jong dier dat in gevangenschap is gekweekt.

Wildvangdieren zijn er meestal niet aan gewend gehanteerd te worden en zijn daardoor veel gevaarlijker. Ook zijn ze vaak besmet met (in- en/of uitwendige) parasieten, dragen regelmatig ziektes bij zich en zijn ze erg gevoelig voor stress.

De officiële handel in netpythons gebeurt volgens de regels van CITES, een overeenkomst op wereldniveau die de handel in bedreigde planten en dieren aan banden legt. Netpythons vallen onder CITES bijlage II waarbij een overdrachtsverklaring noodzakelijk is, te bewaren door de houder van het dier. Hierop staan de gegevens van zowel koper als verkoper, bij voorkeur in tweevoud.

Let op of de slang die u wilt aanschaffen heldere ogen en een schone neus, bek en cloaca heeft en geen verschijnselen van ademhalingsproblemen vertoont (zoals met open bek ademen, piepend

ademen en/of belletjes rond de neusgaten).

De aanschafprijs van een netpython loopt uiteen van zo'n 100 euro voor een normaal wildkleur dier tot duizenden euro's voor een bijzondere variant.

Daarbij komen de kosten van een groot terrarium of voor 'normale' volwassen netpythons een kamergroot verblijf. Ook de kosten voor voeding moeten worden meegerekend. Voedseldieren lopen in prijs uiteen van een tot enkele euro's voor kleinere dieren tot zo'n 20 euro voor grotere voedseldieren. Andere terugkerende kosten zijn die voor bodembedekking, verwarming en verlichting.

Houd naast de kosten voor de aanschaf en verzorging ook rekening met onvoorziene kosten zoals dierenarts rekeningen. Het is verstandig om hier geld voor opzij te zetten dat u echt alleen voor uw dier(en) bestemt.

Aandachtspunten

- Een netpython is een grote, sterke, temperamentvolle wurgslang die gevaarlijk kan zijn voor mensen. Zonder veel kennis van en ervaring met wurgslangen is een netpython dan ook absoluut niet geschikt als huisdier.
- Laat kinderen nooit alleen met een netpython, of met welke grote slang dan ook.
- Wie zorgt er in uw vakantie voor uw netpython? Dit is geen huisdier waar iedereen zomaar op kan en wil passen.... Regel dit vóóordat u een netpython aanschafft.
- Sluit u aan bij een vereniging van slangenliefhebbers, hier vindt u ervaren mensen die u kunnen helpen als u vragen heeft of bij het vinden van een dierenarts met verstand van reptielen.

Kijk voor informatie over de bronnen van deze huisdierenbijsluiter op www.licg.nl

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: februari 2024

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl